

об'єднуються якістю, що відповідає ідеології справедливості, ідеї права, яка значною мірою дістала відображення в Конституції України [4].

Отже, немає таких звичаїв українського народу як демонстративно та агресивно поводитися із зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями. Певним винятком може бути козацька доба, коли козаки обробляли землю із зброєю в руках з метою в будь-який момент захистити себе та сім'ю від нападів ворога.

Саме таким чином пропонуємо заповнити прогалину у законодавстві – до прийняття Закону України «Про зброю» суспільні відносини у сфері обігу зброї можуть регулюватися шляхом реалізації принципу верховенства права. Його також слід застосовувати виважено – не так, як це зробив Верховний Суд, визнавши наказ МВС та Постанову КМУ законом.

1. Не може бути кримінальної відповідальності за незаконне поводження із зброєю (ст. 263 КК України): науковий висновок П.Л. Фріса.

2. Матеріали Єдиного державного реєстру судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72347132>. (Дата звернення 14 квітня 2018 року).

3. Рішення Верховного Суду України: відсутність Закону про зброю – не значить відсутність покарання. (Дата звернення 27 жовтня 2018 року).

4. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 69 Кримінального кодексу України (справа про призначення судом більш м'якого покарання) від 02 листопада 2004 року № 15-рп/2004. *Урядовий кур'єр*. 2004. № 219.

Шевченко С.І. – к.ю.н.,
заступник директора ННІ ЗНПК ДДУВС;

Тарасенко О.С. – к.ю.н. головний спеціаліст
відділу організації освітньої
та наукової діяльності управління
професійної освіти та науки
Департаменту персоналу, організації освітньої
та наукової діяльності МВС України

ПЕРСПЕКТИВА СТВОРЕННЯ МІСЦЕВОЇ ПОЛІЦІЇ ЯК НАПРЯМ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВООХОРОННОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ

Питання підтримання належного рівня публічного порядку в населеному пункті, охорони прав і свобод жителів села, селища, міста, забезпечення їх безпеки мають і місцеву складову. Вони безпосередньо зачіпають інтереси територіальних громад і внаслідок цього не можуть залишатися поза увагою органів місцевого самоврядування [1]. Безсумнівно, функція забезпечення публічного порядку властива переважно саме місцевому самоврядуванню, оскільки його існування неможливе без задоволення потреби населення в на-

лежному рівні публічного порядку. А отже, слушною є думка про те, що цінність місцевого самоврядування полягає в тому, що це найбільш наближений до людини, а отже, й найкраще обізнаний із повсякденними проблемами життєдіяльності територіальних колективів рівень публічної влади, а тому може найкраще забезпечити населення широким спектром публічних послуг з урахуванням місцевих особливостей [2, с. 127]. Водночас питання забезпечення та охорони публічного порядку у межах конкретної території є частиною реалізації функції держави щодо забезпечення правопорядку в країні.

Розглядаючи питання щодо перспективи створення місцевої поліції в Україні, вважаємо за доцільне перш за все звернути увагу на основні засади та стан місцевого самоврядування. Відповідно до ст. 140 Конституції України місцеве самоврядування є правом територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста – самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Актуальним залишається розроблення нових теоретичних моделей компетенції місцевого самоврядування в галузі охорони правопорядку. Наука і практика свідчать, що надмірна централізація будь-якої сфери державного управління об'єктивно призводить до негативних наслідків. У сфері охорони правопорядку вона зумовлює різке зниження ініціативи та відповідальності працівників за виконання ними функціональних обов'язків, послаблення активності населення в питаннях боротьби з правопорушеннями та їх профілактики, відсутність належного врахування місцевих умов і особливостей при організації боротьби з протиправними проявами, зростання кількості апарату управління тощо [3].

Практично в більшості країн, де існує муніципальна поліція, вона включає “зовнішню службу” – поліцію, яка займається патрулюванням, іноді до неї входять бригади кінної міліції та групи працівників зі службово-розшуковими собаками. Є в цій системі дорожньо-транспортні відділи, відповідальні за організацію дорожнього руху та розслідування дорожньо-транспортних пригод, а також адміністративні відділи.

Що стосується поліції місцевого самоврядування, то, по-перше, вона може створюватися лише в містах, по-друге, це має бути правоохоронний підрозділ у структурі виконавчих органів міської ради з особливими завданнями, який може створюватися відповідною міською радою, фінансується за рахунок коштів місцевого бюджету з метою виконання повноважень місцевого самоврядування щодо забезпечення на території міста законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян.

Таким чином, поліція місцевого самоврядування створюється та функціонує в системі місцевого самоврядування, вона здійснює свою діяльність лише в межах адміністративних кордонів міста [4].

Погоджуємось, що сьогодні місцева поліція є однією з оптимальних

форм реалізації правоохоронної функції місцевого самоврядування, оскільки вона максимально наближена до населення, яке вона “обслуговує”, а тому спроможна вчасно й адекватно реагувати на ті проблеми, що виникають. Важливим у цьому аспекті є існування громадського контролю з боку населення за діяльністю таких підрозділів, що надає територіальній громаді змогу суттєво впливати на якість послуг, які надаються у правоохоронній сфері, та забезпечує зворотній зв’язок між населенням і місцевою поліцією.

Безперечно, утримання місцевої поліції за рахунок місцевого бюджету потребує суттєвої зміни бюджетної політики держави в цілому і відповідного збільшення прибуткової частини місцевих бюджетів. Це має бути здійснено за рахунок збільшення відсотків відрахувань до місцевих бюджетів із загальнодержавних податків, що розподіляються між державним і місцевими бюджетами. При цьому слід додержуватись пропорційності при розподілі бюджетних асигнувань між тими місцевостями, де прийнято рішення про створення місцевої міліції, і там, де такі рішення не прийняті [5, с. 91].

Беззаперечно, створення місцевої міліції враз не змінить думку суспільства, однак це стане ще одним кроком до взаємопорозуміння та забезпечення погодженості дій на досягнення суспільного блага.

Створення місцевої поліції потребує чіткого розмежування компетенції між державною та місцевою поліцією. Головним напрямом діяльності місцевої поліції повинна бути превентивна діяльність – діяльність щодо правопорушень у сфері публічного порядку, а також надання різноманітних соціальних послуг населенню. Поступово, поетапно повинна бути запроваджена нова ідеологія існування та ролі поліції на відведеній території як органу, до функцій якого належить, передусім, підтримання публічного порядку та надання допомоги населенню.

Беззаперечно, утворення місцевої поліції як структурних підрозділів органів місцевого самоврядування пов’язане з необхідністю вирішення багатьох складних завдань, починаючи з нормативно-правового забезпечення цього процесу, організаційно-технічних, фінансових питань тощо. Водночас слід акцентувати, що забезпечення належного стану публічного порядку перебуває у прямому зв’язку з можливістю контролювати криміногенну ситуацію на відповідній території, а отже відповідає здатності держави в цілому забезпечувати правопорядок у країні.

1. Кравченко В. Муніципальна міліція в Україні: проблеми визначення законодавчого статусу // Організаційно-правові проблеми створення та діяльності муніципальної міліції в Україні: учбово-метод. посіб. К.: Арніка-2, 2000. 157 с.

2. Бориславська О. Місцеве самоврядування як форма децентралізації та гарантія демократичного політичного режиму // Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2011. Вип. 52. С. 127-133.

3. Нікітенко О. Теоретичні та прикладні проблеми удосконалення адміністративної діяльності і взаємодії міліції з громадськістю з попередження злочинів.

4. Манжула А.А. Роль местной милиции в обеспечении общественного порядка.

5. Петренко М.Я. Деякі питання організації та діяльності місцевої міліції в Україні // Право і безпека. 2005. Т. 4. № 1. С. 89-93.